

**PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING MAHALLA HUQUQ TARTIBOT
MASKANLARIDA JAMOAT TARTIBINI SAQLASH BO'YICHA YORDAMCHILAR
BILAN HAMKORLIK**

Usmonov Jasurbek Mansurjon o'g'li

IIV Akademiyasi 3-kurs kursanti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Mahalla huquq-tartibot maskani mahalla va qishloqlarda jamoat tartibini saqlash, Jinoyatlarni sodir etishga urinishning oldini olish, Inspektorlar va yordamchilarning birgalikdagi faoliyati, Profilaktika inspektorlarining mahalla huquq tartibot maskanlarida jamoat tartibini saqlash bo'yicha yordamchilar bilan hamkorligi haqida so`z boradi.*

Kalit so`zlar: *takomillashtirish, mahalla, jinoyat, ta`minlash, faoliyat, huquq-tartibot maskanlar, xavfsizlik, tartibni saqlash.*

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2021-yil 29-noyabrdagi PF-27-son Farmoni ijrosini ta'minlash, shuningdek, mahalla huquq-tartibot maskanlari faoliyatini yanada takomillashtirish maqsadida, Vazirlar Mahkamasi qaror qiladi:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ichki ishlar organlarining jamoat xavfsizligini ta'minlash va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasidagi faoliyatini yanada takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida" 2021-yil 2-apreldagi PQ-5050-son qaroriga muvofiq ichki ishlar organlarining quyi bo'g'inidagi tarkibiy tuzilmasi hisoblanadigan mahalla huquq-tartibot maskanlari (keyingi o'rinlarda — maskanlar) tashkil etilganligi ma'lumot uchun qabul qilinsin.

Mahalla huquq-tartibot maskanlari ichki ishlar organlari tayanch punktlari negizida tashkil etiladi. Maskan uchun yer maydoni, binolarni ajratish, qurish, ta'mirlash va mebel bilan jihozlash tuman (shahar) hokimliklari tomonidan mahalliy budjet mablag'lari hisobidan, boshqa moddiy-texnik vositalar bilan ta'minlash - IIV tomonidan budjet va budjetdan tashqari mablag'lar hisobidan amalga oshiriladi.

Profilaktika katta inspektori maskan bevosita rahbari hisoblanadi, unga mahallada jamoat tartibini saqlash va huquqbuzarliklar profilaktikasi bo'yicha kundalik faoliyatni samarali tashkil etish bo'yicha javobgarlik yuklatiladi.

Mahalla huquq-tartibot maskani mahalla va qishloqlarda jamoat tartibini saqlash, huquqbuzarliklar profilaktikasi va jinoyatchilikka qarshi kurashish faoliyatini bevosita amalga oshiradigan, shuningdek, fuqarolarning xavfsizligi va osoyishtaligini ta'minlash borasida ichki ishlar organlari, boshqa huquq-tartibot organlari va jamoat tuzilmalarining mahallalar kesimida birgalikda ishlashini tashkil etadigan ichki ishlar organlarining eng quyi bo'g'inidagi tarkibiy tuzilmasi hisoblanadi.

Qaror bilan Mahalla huquq-tartibot maskani tuzilmasi va namunaviy loyihasi tasdiqlangan. Maskanlar ichki ishlar organlari tayanch punktlari negizida tashkil etiladi. Maskan uchun yer maydoni, binolarni ajratish, qurish, ta'mirlash va mebel bilan jihozlash tuman (shahar) hokimliklari tomonidan mahalliy budjet mablag'lari hisobidan, boshqa moddiy-texnik vositalar bilan ta'minlash IIV tomonidan budjet va budjetdan tashqari mablag'lar hisobidan amalga oshiriladi.

Profilaktika inspektorlarining mahalla huquq tartibot maskanlarida jamoat tartibini saqlash bo'yicha yordamchilar bilan hamkorligi jinoyatchilik va huquqbuzarliklarni oldini olish, jamoat tartibini mustahkamlash va fuqarolar xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Bu hamkorlik quyidagi yo'llar bilan amalga oshirilishi mumkin:

1. Axborot Almashinuvi:

- Mahalla yordamchilaridan axborot olish: Inspektorlar mahalla yordamchilaridan mahallada ro'y berayotgan huquqbuzarliklar, shubhali shaxslar, potentsial xavf manbalari to'g'risida ma'lumot olishi mumkin.

- Inspektorlardan axborot olish: Mahalla yordamchilari inspektorlardan huquqbuzarliklarning oldini olish va ularga qarshi kurashish bo'yicha qo'shimcha ma'lumot olish imkoniga ega.

- Umumiy axborot bazasini yaratish: Mahalla huquq tartibot maskanlarida jinoyatchilik va huquqbuzarliklar haqida ma'lumot to'plash va tahlil qilish uchun umumiy axborot bazasini yaratish.

2. Birgalikda Tadbirlarni Amalga Oshirish:

- Patrul xizmati: Inspektorlar va yordamchilar birgalikda mahalla hududlarida patrul xizmati o'tkazib, huquqbuzarliklarni oldini olish va xavfsizlikni ta'minlaydi.

- Profilaktik suhbatlar: Yoshlar, oila a'zolari va jamiyat a'zolari bilan birgalikda profilaktik suhbatlar o'tkazish, huquqbuzarliklarning oldini olish va qonunga rioya qilishga qaratilgan targ'ibot ishlarini olib borish.

- Jinoyatlarga qarshi kurash bo'yicha tadbirlar: Jinoyatlarni sodir etishga urinishning oldini olish va jinoyatchilarni qo'lga olish bo'yicha birgalikda tadbirlarni amalga oshirish.

3. Yordamchilarni O'qitish:

- Huquqiy bilimlarni oshirish: Mahalla yordamchilariga huquqbuzarliklar, jinoyatlar, qonunlar va qoidalar to'g'risida o'quv dasturlari o'tkazish.
- Tezkor qidiruv ishlari: Yordamchilarga tezkor qidiruv ishlari, dalillarni to'plash va huquqbuzarliklarni aniqlash bo'yicha o'quv dasturlari o'tkazish.
- Jamoatchilik bilan ishlash: Yordamchilarga jamoatchilik bilan ishlash ko'nikmalarini o'rgatish, ularni xabardor qilish va hamkorlikni mustahkamlash.

4. Hamkorlikni Mustahkamlash:

- Muntazam uchrashuvlar: Inspektorlar va yordamchilar o'rtasida muntazam uchrashuvlar o'tkazish, hamkorlik masalalarini muhokama qilish va tadbirlarni muvofiqlashtirish.
- Ma'lumot almashinuvi mexanizmlarini yaratish: Inspektorlar va yordamchilar o'rtasida samarali axborot almashinuvi mexanizmlarini yaratish.
- Hamkorlikni rag'batlantirish: Hamkorlik faoliyatining samaradorligini oshirish va yordamchilarni rag'batlantirish uchun choralar ko'rish.

Hamkorlikning Ahamiyati:

- Jinoyatchilikka qarshi kurashning samaradorligini oshirish: Inspektorlar va yordamchilarning birgalikdagi faoliyati jinoyatchilikka qarshi kurashning samaradorligini oshiradi, chunki ular mahallada ro'y berayotgan voqealar haqida tez va aniq ma'lumotga ega bo'ladilar.
- Jamoat tartibini mustahkamlash: Mahalla huquq tartibot maskanlarida jamoat tartibini mustahkamlashga hissa qo'shadi.
- Fuqarolar xavfsizligini ta'minlash: Mahalla aholisining xavfsizligini ta'minlashga yordam beradi.
- Jamoatchilik ishonchini oshirish: Inspektorlar va yordamchilar o'rtasidagi hamkorlik jamoatchilikning huquqni muhofaza qilish organlariga ishonchini oshiradi.

Profilaktika inspektorlarining mahalla huquq tartibot maskanlarida jamoat tartibini saqlash bo'yicha yordamchilar bilan hamkorligi jamoat tartibini mustahkamlash va jinoyatchilikka qarshi kurashishda samarali vosita hisoblanadi.

ADABIYOTLAR RO`YHATI:

1. (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 01.12.2021-y., 06/21/27/1116-son; 16.01.2024-y., 06/24/10/0031-son)

2. Mahalla huquq-tartibot maskanining namunaviy loyihasiga
ILOVA